

HPV

HPV is de afkorting van Humaan Papilloma Virus. Het is een virus dat overgedragen wordt door seksueel contact. Veel mensen dragen HPV bij zich zonder het door te hebben. In de meeste gevallen merk je er namelijk niks van.¹ Toch is het virus niet altijd onschuldig.

Er bestaan verschillende typen van het virus. Deze typen worden ingedeeld in de typen met een hoog risico op kanker en de typen met een laag risico. Wanneer je besmet bent met een hoog-risicovariant van het virus kan er kanker ontstaan.² Van sommige soorten kun je genitale wratten krijgen.³ De meest bekende vorm van kanker die veroorzaakt wordt door het virus is baarmoederhalskanker. Wat veel mensen niet weten, is dat HPV onder andere ook kanker aan anus, vagina en vulva kan veroorzaken.¹²

01 'Wat is HPV?'

HPV is een heel besmettelijk virus. Het kan al overgedragen worden als je in contact komt met de huid rondom de geslachtsdelen van iemand die het virus bij zich draagt. Ook een condoom kan niet voor de volle 100% beschermen.² Genitale wratten kun je zelfs al krijgen door dezelfde handdoek te gebruiken als iemand die de wratjes heeft.⁴

Doordat HPV zo besmettelijk is, kun je een infectie met het virus bijna niet voorkomen. Ongeveer 80 tot 90% van de mensen wordt dan ook eens in hun leven besmet met HPV! Je kunt besmet raken zonder dit te weten en het virus dus ook doorgeven zonder dat je het weet.

02 'Hoe raak je besmet met HPV?'

03 'Kunnen mannen ook HPV krijgen?'

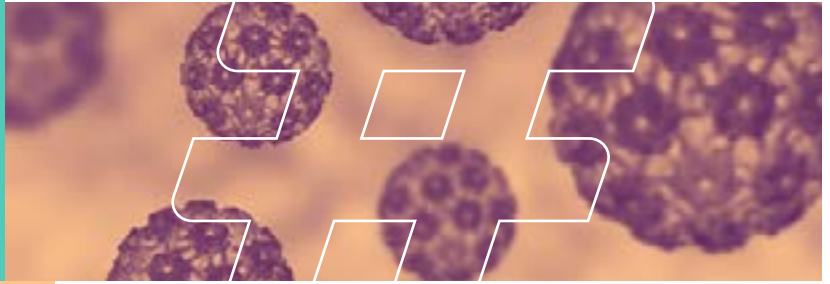
Ja, ook mannen kunnen HPV krijgen. En mannen kunnen het virus dus ook doorgeven. In Nederland krijgen jaarlijks ongeveer 500 mannen kanker door HPV, en genitale wratten komen zelfs vaker voor bij mannen dan bij vrouwen.^{5,6}

04 'Hoe weet ik of ik HPV heb?'

Je merkt vaak niets van een besmetting met HPV! Van sommige soorten kun je wratjes krijgen op de geslachtsorganen (genitale wratten), maar deze soorten HPV veroorzaken geen kanker. Je weet pas echt dat je HPV hebt als je klachten krijgt en de huisarts een diagnose stelt.

Vrouwen krijgen vanaf het moment dat ze 30 jaar worden elke vijf jaar een uitnodiging voor een uitstrijkje. Met het uitstrijkje kan onderzocht worden of het HPV-virus in de cellen van de baarmoederhals zit en mogelijk baarmoederhalskanker kan veroorzaken.⁶ Er bestaat (nog) geen goedgekeurde HPV-test voor mannen.⁷

HPV

05

'Kan ik mezelf testen op HPV?'

Vrouwen kunnen een zelfafnameset aanvragen om zelf een uitstrijkje te maken. Je neemt dan thuis vaginaal materiaal af dat in het laboratorium getest wordt op HPV.⁸ In de uitnodiging die je vanaf je 30e ontvangt voor het uitstrijkje staat beschreven hoe je de zelfafnameset aanvraagt.

06

'Kun je voorkomen dat je HPV krijgt?'

Het is bijna onmogelijk om een infectie met HPV helemaal te voorkomen. Het virus is namelijk zó besmettelijk dat het al overgedragen kan worden als je in contact komt met de huid rondom de geslachtsdelen van iemand die het virus bij zich draagt. Ook een condoom kan niet voor de volle 100% beschermen.²

Wel is het mogelijk om je te laten vaccineren tegen HPV. Meisjes krijgen de vaccinatie aangeboden tegen baarmoederhalskanker in het jaar dat ze 13 worden. Dit gaat veranderen: vanaf 2022 krijgen jongens en meisjes de HPV-inenting aangeboden in het jaar dat ze 9 worden.⁹

07

'Ik heb een HPV-inenting gehad. Is een uitstrijkje dan nog nodig?'

Ja. Ook als je een HPV-inenting hebt gehad, is het belangrijk dat je vanaf je 30e elke vijf jaar een uitstrijkje te laten maken. De inenting beschermt namelijk tegen de soorten HPV die in 70% van alle gevallen baarmoederhalskanker veroorzaken. Je bent dus niet beschermd tegen alle soorten HPV die ook baarmoederhalskanker kunnen veroorzaken.¹⁰ Je ontvangt vanzelf een uitnodiging van je huisarts voor het laten maken van een uitstrijkje als je 30 jaar wordt.

FAQ

HPV

08

'Ik heb een HPV-inenting gehad. Kan ik nu vrijen zonder condoom?'

Nee. De inenting beschermt alleen tegen de soorten HPV waartegen het vaccin gericht is. Je kunt dus nog steeds andere soa's (seksueel overdraagbare aandoeningen) oplopen als je seks hebt zonder condoom.

09

'Waarom krijgen alleen meisjes een HPV-inenting?'

De HPV-inenting bestaat nog niet zo lang. Het vaccin wordt nu ongeveer 10 jaar gebruikt om meisjes te beschermen tegen baarmoederhalskanker. Daar is het oorspronkelijk voor ontwikkeld. Inmiddels weten we meer en zijn we erachter gekomen dat het vaccin ook bescherming kan bieden voor jongens.¹⁰ Vanaf 2022 krijgen daarom ook jongens de HPV-vaccinatie aangeboden.⁹

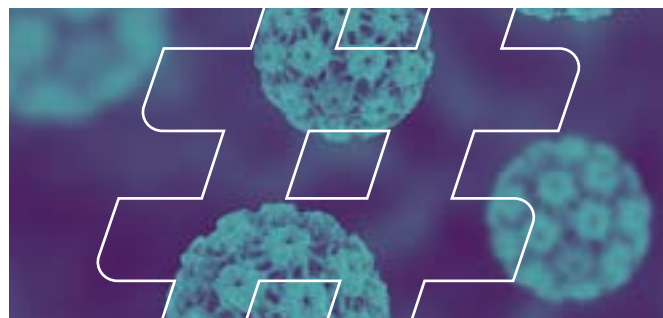
Jongens kunnen zich ook nu al laten inenten tegen HPV. Je moet de inenting dan wel zelf betalen.¹¹ De HPV-inenting werkt het beste als je nog niet besmet bent met HPV. Het is dus belangrijk dat je de inenting krijgt als je nog geen seks gehad hebt.⁶ Toch kun je je op latere leeftijd ook nog laten inenten tegen HPV (op eigen kosten).¹¹

10

'Hoe kan ik me laten behandelen als ik HPV heb?'

Een behandeling is niet altijd nodig. Ongeveer 80 tot 90% van de mensen wordt eens in hun leven besmet met HPV en veel mensen merken hier helemaal niets van.¹ Je lichaam ruimt het virus dan vanzelf weer op. Afhankelijk van het soort HPV kun je klachten krijgen, zoals genitale wratten. Meestal verdwijnen de wratjes vanzelf weer. Als je veel last hebt van de wratjes kun je ze zelf insmeren met een crème of ze door een arts laten wegbranden, wegsnijden of aanstippen.⁴

Als je een uitstrijkje laat maken, kan hieruit blijken dat je een HPV-infectie hebt. Dat wil niet zeggen dat je ook baarmoederhalskanker hebt. Hiervoor is aanvullend onderzoek nodig door de gynaecoloog in het ziekenhuis.¹² Heeft het virus een bepaalde vorm van kanker veroorzaakt, dan word je daarvoor behandeld.

Referenties

- 01 Rijksinstituut voor Volksgezondheid & Milieu (RIVM), HPV - Humaan Papillomavirus. Opgehaald op 18 mei 2021, van: <https://www.rivm.nl/hpv-humaan-papillomavirus>
- 02 Rijksinstituut voor Volksgezondheid & Milieu (RIVM), HPV. Opgehaald op 18 mei 2021 van: <https://www.rivm.nl/hpv-humaan-papillomavirus/hpv>
- 03 UMC Utrecht. Genitale wratten. Opgehaald op 18 mei 2021, van: <https://www.umcutrecht.nl/nl/Ziekenhuis/Ziekte/Genitale-wratten>
- 04 SOA/AIDS Nederland. Genitale wratten. Opgehaald op 18 mei 2021, van: <https://www.soaids.nl/nl/alle-soas/genitale-wratten>
- 05 Rijksinstituut voor Volksgezondheid & Milieu (RIVM), Genitale wratten. Opgehaald op 18 mei 2021 van: <https://www.rivm.nl/onderwerpen/genitale-wratten>
- 06 Rijksinstituut voor Volksgezondheid & Milieu (RIVM), HPV-kanker en vaccineren. Opgehaald op 18 mei 2021, van: <https://rijksvaccinatieprogramma.nl/infectieziekten/HPV-kanker>
- 07 Gezondheid & Co. HPV: symptomen van het Humaan papillomavirus. Opgehaald op 18 mei 2021, van: <https://www.gezondheidenco.nl/hoer-krijg-hpv-en-symptomen/>
- 08 Rijksinstituut voor Volksgezondheid & Milieu (RIVM), Bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker. Opgehaald op 18 mei 2021, van: <https://www.rivm.nl/bevolkingsonderzoek-baarmoederhalskanker>
- 09 Rijksinstituut voor Volksgezondheid & Milieu (RIVM), Paul Blokhuis. Kamerbrief: **Deelname RVP ten tijde van COVID-19, HPV-vaccinatie, Lareb en Waterpokken. 4 december 2020.**
- 10 Rijksinstituut voor Volksgezondheid & Milieu (RIVM), HPV-vaccinatie voor meisjes bij 13 jaar. Opgehaald op 18 mei 2021, van: <https://rijksvaccinatieprogramma.nl/vaccinaties/hpv>
- 11 Rijksinstituut voor Volksgezondheid & Milieu (RIVM), HPV-vaccinatie. Opgehaald op 18 mei 2021, van: <https://www.rivm.nl/hpv-humaan-papillomavirus/hpv-vaccinatie>
- 12 Thuisarts. Ik ga naar de gynaecoloog vanwege een afwijkend uitstrijkje. Opgehaald op 19 mei 2021, van: <https://www.thuisarts.nl/uitstrijkje-baarmoederhals/ik-ga-naar-gynaecoloog-vanwege-afwijkend-uitstrijkje-0>